

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Oznámenie

o osobitných podmienkach
na udelenie národnej environmentálnej značky

skupina produktov
LEPIDLÁ A TMELY

Lepidlá a tmely patria medzi produkty určené na spotrebiteľské a priemyselné účely, ktoré sú v pomerne širokom sortimente zastúpené na trhu. Tieto produkty obsahujú nebezpečné chemické látky, ktoré vo fáze výroby, používania ako aj zneškodňovania negatívne vplyvajú na zdravie ľudí a kvalitu životného prostredia. Ide o organické zlúčeniny, najmä prchavé organické látky a halogénové rozpúšťadlá, ktoré sú vysoko toxické a rizikové pre živé organizmy.

Tieto osobitné podmienky sú vypracované v zmysle zákona č. 469/2002 Z. z. o environmentálnom označovaní výrobkov v znení neskorších predpisov.

1. Vymedzenie skupiny produktov

Osobitné podmienky sa vzťahujú na:

lepidlá a tmely riediteľné vodou, určené na spotrebiteľské a priemyselné účely. Osobitné podmienky sa nevzťahujú na polyuretánové lepidlá, tmely a produkty s obsahom izokyanátov, ako aj na autoopravárenské tmely.

2. Definície pojmov

Na účely tohto Oznámenia platia nasledujúce definície:

- 2.1 Lepidlo je látka s dobrou vnútornou súdržnosťou a dobrou priľnavosťou k tuhým materiálom.
- 2.2 Tesniaci tmel je adhézny materiál, určený na vyplňanie škár tam, kde sa vyskytujú pohyby, ktorý si pri vytvrdnutí zachováva elastické vlastnosti.
- 2.3 Prchavá organická látka, VOC je akákoľvek organická kvapalina a (alebo) tuhá látka, ktorá sa v normálnom prostredí (pri normálnej teplote a atmosférickom tlaku) samovoľne odparuje. Ide o látky s bodom varu do 250°C, meraného pri štandardnom tlaku 101,3 kPa.
- 2.4 Organické rozpúšťadlo je prchavá organická zlúčenina, ktorá sa používa
 1. na rozpúšťanie surovín, výrobkov alebo odpadových látok, samostatne alebo v kombinácii s inými činidlami bez toho, že by prechádzala chemickou zmenou,
 2. ako čistiaci prostriedok na rozpúšťanie znečisťujúcich látok,
 3. ako rozpúšťadlo,
 4. ako disperzné médium,
 5. ako prostriedok na úpravu viskozity,
 6. ako prostriedok na úpravu povrchového napätia,
 7. ako zmäkčovadlo alebo
 8. ako konzervačný prostriedok.
- 2.5 Halogénované organické rozpúšťadlo je organické rozpúšťadlo, ktorého molekula obsahuje minimálne jeden atóm brómu, chlóru, flóru alebo jódu.
- 2.6 Prchavé aromatické uhl'ovodíky sú organické látky, ktoré majú v molekulovej štruktúre benzénové jadro.
- 2.7 Bod vzplanutia je najnižšia teplota, pri ktorej horľavá kvapalná látka za presne stanovených podmienok skúšky, vyvíja také množstvo horľavých pár, ktoré je po priblížení iniciačného zdroja (napr. plameň, iskra) schopné krátko (max. 5 sekúnd) horieť a zase zhasnúť.

3. Základné požiadavky

Lepidlá a tmely uvádzané na trh v Slovenskej republike musia byť funkčne spôsobilé a musia spĺňať požiadavky príslušných technických noriem, všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany zdravia ľudí, bezpečnosti, ochrany spotrebiteľa, v oblasti uvádzania chemických látok a chemických zmesí na trh a v oblasti právnych predpisov týkajúcich sa ochrany a starostlivosti o životné prostredie, vzťahujúce sa na produkt, jeho výrobu, používanie a jeho zneškodnenie.

Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov,

zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a príslušné vykonávacie predpisy,

zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov a príslušné vykonávacie predpisy,

zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 91/2016 Z. z. a príslušné vykonávacie predpisy,

zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a príslušné vykonávacie predpisy,

zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) v znení neskorších predpisov a príslušné vykonávacie predpisy,

zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a príslušné vykonávacie predpisy,

zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov,

zákon č. 133/2013 Z. z. o stavebných výrobkoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

vyhláška MDVaRR SR č. 162/2013 Z. z. , ktorou sa ustanovuje zoznam skupín stavebných výrobkov a systémy posudzovania parametrov v znení vyhlášky MDVaRR SR č. 177/2016 Z. z.,

zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a príslušné vykonávacie predpisy,

nariadenie vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov.

4. Špecifické požiadavky

4.1 Produkt musí spĺňať nasledujúce požiadavky :

Ukazovateľ	Jednotka	Hraničná hodnota	Skúška podľa
halogénované organické rozpúšťadlá	%hm.	< 0,1	STN 65 6150: 1979
aromatické uhľovodíky	%hm.	< 0,1	STN 65 6150: 1979 STN EN 15527: 2009
prchavé organické látky	%hm.	≤ 5	STN EN ISO 11890-2: 2013 STN 65 6150: 1979
bod vzplanutia	°C	>75	STN EN 924: 2003

4.2 Zaschnutý náter produktu musí spĺňať nasledujúce požiadavky:

Ukazovateľ	Jednotka	Merná hodnota migrácie (Kategória III)	Skúška podľa
Ťažké kovy (určité prvky) v extrakčnom roztoku: - ortuť - olovo - kadmium - bárium - antimón -šesťmocný chróm	mg.kg ⁻¹	≤94 ≤160 ≤17 ≤18 750 ≤560 ≤0,2	STN EN 71-3: 1996 + A1: 2015
Emisia formaldehydu	mg.m ⁻³	≤ 0,010	STN EN 717-1: 2005

Poznámka: Kategória III znamená, že skúška sa vykonáva na vzorke zoškrabanej z podkladu.

4.3 Lepidlo, resp. tmel, nesmie obsahovať chemické látky a/alebo zmesi, spĺňajúce kritériá klasifikácie na označenie nižšie uvedenými výstražnými upozorneniami v súlade s nariadením (ES) č. 1272/2008 alebo látky uvedené v článku 57 nariadenia (ES) č.

Zoznam výstražných upozornení:

Výstražné upozornenie⁽¹⁾
H300 Smrteľný po požití
H301 Toxický po požití
H310 Smrteľný pri kontakte s pokožkou
H311 Toxický pri kontakte s pokožkou
H330 Smrteľný pri vdýchnutí
H331 Toxický pri vdýchnutí
H340 Môže spôsobovať genetické poškodenie
H350 Môže spôsobiť rakovinu
H350i -Vdychovanie môže spôsobiť rakovinu
H351 Podozrenie, že spôsobuje rakovinu
H360F Môže poškodiť plodnosť
H360D Môže poškodiť nenarodené dieťa
H370 Spôsobuje poškodenie orgánov
H372 Spôsobuje poškodenie orgánov pri dlhšej alebo opakovanej expozícii

¹⁾nariadenie (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006

Výnimkou sú prísady použité v receptúre ako konzervačné prípravky, spĺňajúce kritériá klasifikácie na označenie výstražnými upozoreniami H331, H330, H311, H301, H330, H310, H300, H370, H372, H350i (alebo ich kombináciou) uvedenými vyššie pričom koncentračné limity látok, ktoré spĺňajú kritériá v článku 57 písmenách a), b) alebo c) nariadenia (ES) č. 1907/2006 nesmú prekračovať všeobecné ani špecifické koncentračné limity stanovené v súlade s článkom 10 nariadenia (ES) č. 1272/2008. Ak sú stanovené špecifické koncentračné limity, majú prednosť pred všeobecnými. Koncentračné limity pre látky spĺňajúce kritériá stanovené v článku 57 písmenách d), e) a f) nariadenia (ES) č. 1907/2006 nesmú prekročiť 0,1 % hm..

- 4.4 Lepidlo, resp. tmel nesmie obsahovať halogénované prchavé organické látky a ich zmesi, ktoré spĺňajú podľa osobitného predpisu¹⁾ kritériá klasifikácie na označenie výstražnými upozoreniami H351 a H341.
- 4.5 Ťažké kovy (Cd, Pb, Cr^{VI}, Hg, As) alebo ich zlúčeniny sa nesmú pridávať ako prísady do produktu.
- 4.6 Na obalových prostriedkoch použitých na spotrebiteľské, skupinové a prepravné balenie produktov sa musia uvádzať informácie o správnom nakladaní s použitým obalom podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 91/2016 Z. z. a príslušné vykonávacie predpisy. Obal z polyvinylchloridu (PVC) sa nesmie používať.

5. Posudzovanie zhody

- 5.1 Splnenie základných požiadaviek sa preukazuje platnými dokladmi pre uvedenie produktu na trh a vyhlásením žiadateľa o výsledkoch environmentálneho správania sa organizácie. Pri hodnotení súladu s požiadavkami sa zohľadňuje implementácia uznávaných systémov environmentálneho manažérstva, napríklad EMAS podľa zákona č. 351/2012 Z. z. o environmentálnom overovaní registrácii organizácií v schéme Európskej únie pre environmentálne manažérstvo audit a o zmene a doplnení niektorých zákonov alebo podľa ISO 14001.
- 5.2 Splnenie špecifických požiadaviek podľa bodov 4.1 a 4.2 žiadateľ dokladuje protokolmi o skúškach vydanými alebo potvrdenými autorizovanou alebo akreditovanou osobou.
- 5.3 Splnenie špecifických požiadaviek podľa bodov 4.3 - 4.6 žiadateľ dokladuje vyhlásením, kartami bezpečnostných údajov a príslušnou technickou dokumentáciou k produktu.

6. Platnosť Oznámenia

Oznámenie o osobitných podmienkach na udelenie národnej environmentálnej značky nadobúda účinnosť dňom schválenia ministrom životného prostredia a má platnosť tri roky od jeho schválenia. Jeho platnosť môže byť predĺžená na ďalšie obdobie po odbornom posúdení platnosti špecifických požiadaviek na udeľovanie environmentálnej značky, ako aj požiadaviek na posudzovanie ich zhody vzhľadom na rozvoj vedeckých poznatkov a vývoj na trhu a po odbornom posúdení prípadných zmien všeobecne záväzných právnych predpisov alebo technológií výroby.

V Bratislave, 22.09.2016

Ing. László Sólymos
minister životného prostredia
Slovenskej republiky

Citované normy

STN 65 6150: 1979 Stanovenie obsahu arómatov plynovou chromatografiou v ropných výrobkoch.(65 6150)

STN EN ISO 11 890-2: 2013Náterové látky. Stanovenie obsahu prchavých organických látok (VOC). Časť 2 : Plynovochromatografická metóda.(67 3029)

STN EN 924: 2003 Lepidlá. Rozpúšťadlové a bezrozpúšťadlové lepidlá. Stanovenie bodu vzplanutia.(66 8502)

STN EN 71-3 + A1: 2015Bezpečnosť hračiek. Časť 3 :Migrácia určitých prvkov.(94 3094)

STN EN 717-1: 2005Dosky na báze dreva. Zisťovanie uvoľňovania formaldehydu. Časť 1 :Emisia formaldehydu zisťovaná komorovou metódou.(49 2517)

STN EN 15527: 2009 Charakterizácia odpadov. Stanovenie polycyklických aromatických uhľovodíkov (PAU) v odpadoch plynovou chromatografiou s hmotnostnou spektrofotometriou (GC- MS). (83 8264)

